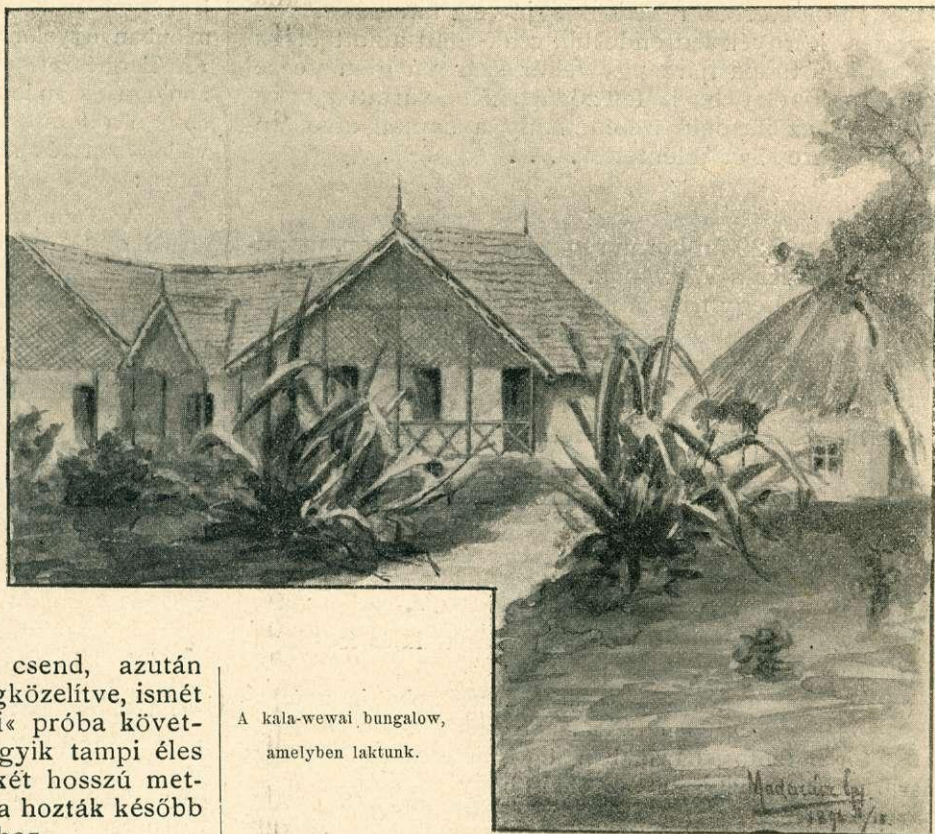

nak irányítá, mely mögött a tampik rejtöztek, mintha érezte volna, hogy ott gyanus ellenségei lesik; talán ezt valamelyik helyéből kimozdult galyacskából észre is vette, de abban a pillanatban két jól irányzott lövés fejét találva, nyomban megölte. A tampik guggoló helyzetükből moczczanni se mertek. Két tampi elől, a másik kettő ezek mögött hátrább foglalt helyet s mind a négynek fegyver volt a kezében. Ott feküdt a leopárd, a saját magának kitaposott ösvényen, a hol minden részecskéje a ragyogó holdfényben, mely az egész környéket bevilágította, jól kivehető volt. Kilenecz óra tájban dördült el az ólom-és vasdarabokra töltött lövés, de csak egy óra mulva mertek újra tölteni, reggelig guggolván zsákmányuk előtt. A mint kivirradott, a két tartalékosra került a sor, mert most ők lőttek. Ezután ismét csend, azután pedig mind a négyen két lépésre megközelítve, ismét belelőttek. Végre pedig az »élesztési« próba következett, a mi abból állott, hogy az egyik tampi éles késével a leopárd hátsó czombjain két hosszú metszést alkalmazott. És így megcsonkítva hozták később a szép állatot a kalawewai bungalowhoz.

A kala-wewai bungalow,
amelyben laktunk.

Miután az alku visszament, ők maguk nyúzták meg, húsát az erdőben elszórták, de bőrét magukkal vitték.

* * *

Az égbolt már aranszínben ragyogott a haragoszöld őserdők fölött és smaragdszínű méhészmadarak

csoportosultak a tó partján heverő száraz, kidőlt fákra, a hol még egy-egy rovart csíptek utolsó falatokúl. Azután csapatosan átrepültek a vízből kimagasló lombos fákra, hol valóságos tusát folytattak a jobb helyért, hallható csiripeléssel, melybe a pávának messzi

macska; de rögtön alá csúszik újra s szorítja, kergeti fölfelé, ki nem engedi a borzasztó boszorkány-gyűrüből.

Amíg a sok galamb együtt van, maga sem tud választani közülük. Melyik tessék jobban? Melyik lesz ize-sebb? . . . Melyik a leggyávább, legrémültebb?

Végre ideje, hogy történjék valami. A héja úgy tesz, mintha komoly rohammal akarna benyomulni a megriadt csapatba. Suhanva oldaloz felfelé, oly gyorsan, hogy a hány galamb, mind rémülten vágódik oldalvást. Lehetetlen, hogy ilyenkor egyik, vagy másik ügyetlenebb galamb zavarba ne jöjjön, külön ne váljék a többitől. Abban a perczen ott van a héja alatta s neki kering, egyesegyedül csak neki.

Már mehet a többi, menekülhet. Itt van a halálra ítélt, amelyik számára nincs irgalom.

A tréfának, játéknak most már vége van; a héja azt érzi, amit a szerelmes, a ki már kitérte a karját s csak azt várja, hogy keblére hulljon a kedvese. A vadászszenvedélylyel már vérszomj párosul; — a játékot már lehetetlenné teszi a mohóság, ami a héján elhatalmasodik.

A szegény elítélt galamb szorosan maga alatt látja üldözőjét. Ezt nem bírja ki tovább. Tüdejének nem elég a magasság ritka levegője; — a halálos rettegés bágyasztja, zsibbasztja.

Elfáradva, gépiesen verdesi erőtlenedő szárnyát. A héja érzi, hogy itt a pillanat s valószínűleg ilyeneket gondol: »csak vergődj szép galambom, vergődj! csapkodd

meg ékes szárnyadat, hisz' úgyis utoljára teszed, — mert lásd, a héja van itt! a héja! a madár-hiéna! akiben nincs szív, nincsen könyörület. Szepegő szíved, piros véred az enyém, kis galambom!« . . .

A galamb lehanyatlik.

A héja fölibe kerül. Hátraszegi a szárnyát s előre dobban. Már nyújtja karmait. A galamb szíve majd megszakad.

Még egy másodperc s a héja szorosan, görcsösen vonja magához a galambot.

A halál ölelése ilyen.

* * *

Tél van; fehér a föld.

Valahol, a kert csöndes fái közt, vércsöppek hullanak le a hóra s a nagy fehérséget pirosra festik.

A szárnyas hiéna lakomájának a nyoma az.

A kutyabőr dicsérete.

A kertemet rossz licium-sövény kerítette. A felét beültettem szőlővel. Bosszantott, hogy minden erremenő kutya beugrik a kertembe és végigszalad rajta.

Mert szélről van a kert. Keskeny kociút megy el mellette. A mi házunkon túl már szántótelek következnek.

dzsonglikból eredő rekedt hangja vegyült. Lassanként az egész környék lecsendesült, csak imitt-amott erészkedett le a tó partjára egy fehér szárnyú gém s ezzel a nappali élet be is fejeződött. Kis vártatva békabrekegéshez hasonló rekedt hang a nappal alvó lap-pantyú ébredését jelentette

* * *

Február 20-án korán reggel, még sötétben, mondtunk búcsút Kala-Wewának. Délben már Kekirawa-ban voltunk, a hol egy frissen nyúzott leopárd-bőrt, melyen a hasított szíjak, lösebek tagadhatatlanul a tampi barátaink kézimunkájára vallottak, másodkézből három rupiáért kínáltak.

A magyar zoologusok működése.

A magyar zoologusok már egy évtized óta szoktak havonként egy-egy szakülésem összejűlni, amelyen tudományos munkálkodásuk eredményeit bemutatják, a tudomány előhaladását referátumokban ismertetik és fontosabb kérdéseiket megvitatják.

A zoologusoknak ez a működése, noha igen érdekes, sokoldalú és éppen tudományos előhaladásunk tekintetéből igen fontos, hazánkban alig ismeretes. Ép ez okból már régebben nyilvánult az óhaj, hogy a magyar nagy közönség tájékoztatása okából időnkint röviden összefoglalt ismertető referátumok adassanak közzé, ami annál kívánatosabb, mert a zoologusoknak a nagy közönség előtt nyilvános szereplése is igen gyakran éppen az itt, ebben a tudományos körben nyert benyomásokban, fejlesztett érdeklődésben és itt érlelt ismeretekben gyökerezik.

Ez az óhaj kezdetben különféleképen, de legelőször is a magyar zoologusok folyóiratnak megjelentetésé-

ben nyilvánult. Ennek a gondolatnak a megvalósítását azonban egyelőre jobb időkre halasztották el. Így jutott »A Természet« abba a kedvező helyzetbe, hogy a magyar zoologusok tudományos működéséről időnkint referálhasson. A referátumok megírására a szakosztály több tagja vállalkozott és mai számunkban hozzuk az első ismer-tetést:

A Természettudományi Társulat zoologiai szakosztálya január hó 4-én tartotta meg ebben az évben első ülését.¹ Dr. Entz Géza elnökölt, dr. Daday Jenő mint jegyző működött közre; jelen volt 34 tag. Dr. Horváth Géza a levelészek potroh-csőveiről értekezett elsőnek.

Ezek az apró csövecskék a levelészek potrohának utófelén, a hatodik szelvény hátoldalának két szélén vannak elhelyezve. Többnyire hengeralakúak, néha azonban kúposak, vagy bunkósak, de egy és ugyanazon fajnál mindig egyformák. Sokáig volt vita tárgya, hogy mi a rendeltetésük s funkciójuk ezeknek a csöveknek. Az első megfigyelőjük Bonnet volt, aki 1745-ben azt írja, hogy ezek a csövek a légzőszervekkel állanak összeköttetésben és valami édes nedvet választanak ki, mely a hűgynak felel meg. A zoologiai köztudatban még most is az a nézet van általánosan elterjedve, hogy ezeken a csöveken ürítik ki a levelészek azt az édes, víztiszta váladékot, — mézharmat — melyet a hangyák annyira szeretnek. De Geer ugyan már 1775-ben határozottan kifejezte, hogy ez a mézharmat nem a potrohcsöveken, hanem az altelnyíláson ürül ki. A potrohcsövek funkcióját igen könnyen megfigyelhetjük, ha az állatot fején, vagy torján pl. szalmaszállal izgatjuk. Ilyenkor a csövek végén egy csepp jelenik meg, de ez sohasem víztiszta, hanem rendesen megfelel az illető állat színének, tehát zöld, sárga, vörös, barna vagy fekete, miből világosan látható, hogy a mézcsepp nem ott jelenik meg.

Azt a nézetet, hogy ezek a csövek a légzőszervekkel

¹ Ezek a szakülések nyilvánosak és a zoologusok szívesen látják a maguk körében az érdeklődőket.

Nohát a szőlőt nem a kutyáknak ültettem én. Hivatok egy ácsot. Körülkerítettém tüskés-dróttal.

A kerítés szép volt és jó sok pénzembe került, de nem bántam, csak hogy a kutyáktól megmentettem a szőlőmet.

Másnap látom, hogy egy közép-termetű vörös kutya fut végig a kertemen. Az orrát előre tartva szalad és megint eltűnik.

Hol jöhetett ez be! És hol ment ki?

A kerítés drótja egy-sukkos, ahogy itt mondják. No bizonyosan jól megszurta a drót: nem jön ez többet ide.

Azután megint láttam kutyát, kettőt is. Ez már nem tréfa. Hivatom megint az ácsot: két sor drótot kell közébe húzni az alsó két sornak.

Most már nyugodt voltam.

Nekem is van kutyám. Ez is közép-termetű kutya: bozontos szőrű, fekete-fehér komondor.

Alig hogy elmegy az ács, látom: az én kutyám nagy kedvvel játszik a kerítés mellett. Egy kis dakszli-kutya is van ott: ki és be ugrálnak a dróton, — így játszanak.

Nézem a drótot: teli van kutyaszőrrel.

Nézem a kutyám nyakát: tele van apró karczolással.

No majd elmegy a kedvök,

Bizony nem ment el azoknak. Megint új drótot kellett húzatnom a kerítés alá. Most már azt gondoltam, hogy a dakszli se tud átjönni.

Dehogy nem tud: mindennap idejár.

Meglesem, hogy hol jön be, hát látom, hogy egy helyen kikaparták a drót alját. A dakszli átsurran, mint a gyík. Az én kutyám meg átvonaglik, mint a kígyó.

Kerestem egy nagy követ és odatettem a lyukhoz.

No kutyák, hát itt van a punktum köből!

Másnap megint ott játszik a kutyám a vendégeivel együtt a kertem gyepén.

Rájok kiáltok, hát látom, hogy most már a drót között bujnak ki. Egy kicsit elnyújtózkodnak, de csak vigan mennek odább.

S a kutyám is kijár a drót között.

Ujra vizsgálom a kerítést, hát látom, hogy a drót-tüskében itt is, ott is feketélik egy szőrpamat az én kutyám bundájából. A többi még csak ennyivel se adózik a mulatságnak.

S csak annyi a kutya a kertemben, mint azelőtt.

Hát mondja meg nekem valaki, hogy mire jó a drótkerítés?

Gárdonyi Géza.